

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ

Биологија

Ученици петог разреда се из биологија оцењују на два начина:

1. усмено,
2. на основу активности на часу.

Усмено одговарање - Ученици су увек унапред, пре почетка сваке нове обрађиване области, обавештени о датуму усменог одговарања. Подсећање се врши свакога часа, на датум одговарања. Пре сваког одговарања постоји час када се колективно обнавља градиво и добија оцена на активност оних ученика који су највише учествовали и давали јасне и тачне одговоре. Такође, могу добити и оцену на активност на редовном часу, уколико активно и својим знањем доприносе квалитету часа.

Усмени одговор подразумева 2 питања (уз једно под питање уколико наставник процени да је ученику потребна додатна стимулација како би се добила већа оцена).

Оцена се уписује у дневник. Ученици могу поправљати своје усмене одговоре.

Школска свеска

Наставник приликом сваког одговарања прегледа и оцењује свеску ученика. Наставник оцењује: садржај свеске, уредност, цртеже, додатне текстове... Оцена из свеске и оцена са усменог одговора (по једна оцена за свако питање) се сабирају и потом се коначна оцена уписује у дневник.

[Према Правилнику о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању - „Службени гласник РС” број 34 од 17.маја 2019.](#)

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се тако да оцену: одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. добар (3) добија ученик који у довољној мери

показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања. довољан (2) добија ученик који знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања. недовољан (1) добија ученик који знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

- Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена (*најмање четири оцене током полугодишта) које су унете у дневник од почетка школске године. Закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања. Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.

Опис потребних знања и вештина за добијање оцене из биологије:

Оцена одличан (5)

-Ученик примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама; • Самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; процењује вредност теорија, идеја и ставова;

- Бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података

- Формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке

- Доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији „застоја” у групном раду; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продуката у задатом временском оквиру;

- Утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;

-- Континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

- Ученик репродукује градиво, разуме, надограђује стечена знања.

- Самостално образлаже садржај наводећи и своје примере, решава и сложене проблеме. Одлично познаје биолошке појмове, изводи закључке на основу онога што је видео или замислио, повезује и корелише стечена знања са садржајима других предмета.

- Може преносити своја знања другима и сигурно и јасно излаже сопствене ставове о проблематици.

Оцена врло добар (4)

- Логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације;
- Повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота;
- Пореди и разврстава различите врсте података према више критеријума истовремено;
- Заузима ставове на основу сопствених тумачења и аргумената;
- Уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању нових проблемских ситуација;
- Планира динамику рада, организује активности у групи, реализује сопствене задатке имајући на уму планиране заједничке продукте групног рада
- Континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује.
- У стању је да надогради стечена знања. Садржај образлаже самостално, користи задате примере и самостално решава проблеме.
- Познаје обрађене биолошке појмове, дефинише их самостално или уз подстицај.

Оцена добар (3)

- Разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих;
- Разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму;
- Уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих;
- Бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту;
- Уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин
- Показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.
- Ученик репродукује и разуме основне биолошке појмове, разуме садржај, али је површан у његовој примени.
- Садржај може образложити користећи задате примере, али уз интервенцију наставника.
- Јасно излаже садржаје, али је нејасан у аргументацији.

Оцена довољан (2)

-Познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума;

-Усвојио је одговарајућу терминологију;

- Закључује директно на основу поређења и аналогије са конкретним примером;

- Способан је да се определи и искаже став;

- Примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних проблемских ситуација у познатом контексту;

-Уме јасно да искаже појединости у оквиру одређеног садржаја, држећи се основног захтева и на одговарајући начин.

- Повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

- Ученик репродукује и препознаје основне појмове: разуме садржај, али не зна да га примени ни образложи на непознатим задацима.

- Познаје основне биолошке појмове, али често греша приликом самосталног излагања.

- Аргументује површно и несигурно па је нејасан и у излагању градива.

Оцена недовољан (1)

- Ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

- Ученик не препознаје основне физичке појмове, или их само може набројати. Не показује разумевање садржаја ни уз помоћ наставника и није у стању самостално да га репродукује. Не може самостално да решава најпростије рачунске задатке. Образовни стандарди за крај обавезног образовања за наставни предмет

Осим бројчаног оцењивања, прати се редовно и бележи и индивидуално постигнуће ученика (активност ученика на часу, залагање, напредовање итд.) у табелу, односно педагошку свеску.

Образовни стандарди за крај обавезног образовања за наставни предмет

1. ОБЛАСТ – ОСОБИНЕ ЖИВИХ БИЋА У овој области ученик/ученица: - зна карактеристике живе и неживе природе (БИ.1.1.1. БИ.1.1.2. БИ.2.1.1. БИ.3.1.1. БИ.3.1.2.) - уочава сличности и разлике у изгледу и понашању биљака и животиња (БИ.1.1.3. БИ.2.1.2. БИ.3.1.3.) - уочава потребу за класификовањем живог света због његове велике разноликости (БИ.1.1.4. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4.) - уочава просторну и временску променљивост живог света (БИ.1.1.5. БИ.2.1.4. БИ.3.1.5.)

2. ОБЛАСТ – ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА У овој области ученик/ученица: - зна да организми имају карактеристичну грађу која омогућава одвијање различитих функција неопходних за одржавање живота (БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.2.2.1. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.3.) - познаје основне животне процесе и њихову улогу у остваривању одговарајућег понашања јединке (БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.1.2.6. БИ.2.2.4. БИ.2.2.5. БИ.2.2.6. БИ.3.2.4. БИ.3.2.5.) - разуме да организми функционишу као независне уравнотежене целине у сталној интеракцији са околином (БИ.1.2.7. БИ.2.2.7. БИ.2.2.8. БИ.2.2.9. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8.)

3. ОБЛАСТ – НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА У овој области ученик/ученица: - разуме да се врста одржава репродукцијом, а да вишећелијски организми расту деобама и повећањем величине ћелија (разлику између митозе и мејозе) (БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.3.3.1. БИ.3.3.2.) - зна да основни ћелијски процеси зависе од гена и разуме да се особине наслеђују комбиновањем генетичког материјала предака и да средина утиче на њихово испољавање (БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5. БИ.1.3.6. БИ.1.3.7. БИ.2.3.3. БИ.2.3.4. БИ.3.3.3. БИ.3.3.4.) - разуме основе теорије еволуције и схвата њен значај у формирању савременог биолошког мишљења (БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6.)

4. ОБЛАСТ – ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ У овој области ученик/ученица: - зна и разуме опште еколошке појмове (БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2. БИ.3.4.1.) - познаје и разуме основне законитости и принципе у екологији (БИ.1.4.3. БИ.2.4.3. БИ.2.4.4. БИ.3.4.2. БИ.3.4.3. БИ.3.4.4.) - уочава разноликост екосистема на Земљи (БИ.1.4.4. БИ.2.4.5. БИ.2.4.6. БИ.2.4.7. БИ.3.4.5.) - разуме утицај човека на биосферу (заштита животне средине) (БИ.1.4.5. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.2.4.8. БИ.2.4.9. БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8.)

5. ОБЛАСТ – ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ У овој области ученик/ученица: - познаје основне хигијенске мере и разуме зашто су потребне (БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.5. БИ.2.5.1. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2.) - познаје принципе правилне исхране и разуме њихов значај (БИ.1.5.6. БИ.2.5.2. БИ.2.5.3. БИ.3.5.3. БИ.3.5.4. БИ.3.5.5.) - познаје принципе вођења здравог живота и разуме значај поштовања ових принципа (БИ.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.1.5.9. БИ.2.5.4. БИ.3.5.6.) - препознаје карактеристична понашања људи и разуме узроке њиховог настанка (БИ.1.5.10. БИ.1.5.11. БИ.1.5.12. БИ.1.5.13. БИ.2.5.5. БИ.3.5.7. БИ.3.5.8.)

6. ОБЛАСТ – ПОСМАТРАЊЕ, МЕРЕЊЕ, ЕКСПЕРИМЕНТ У БИОЛОГИЈИ* У овој области ученик/ученица: - *прикупља податке (посматрањем, бројањем, мерењем) у биологији:(БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1.)* - *познаје основне поступке истраживачког рада у биологији: (БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2.)* - *обрађује и приказује прикупљене податке: (БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3.)* - *изводи експеримент у биологији:(БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.)*